

Vito Žuraj, skladatelj

Skladatelja Vita Žuraja, rojenega 1979 v Mariboru, odlikujejo izrazno močne ter skrbno izdelane kompozicije, ki mnogokrat vsebujejo tako scenske elemente kot tudi možnosti razporeditve zvoka po prostoru in so glasbenikom pisane na kožo. V kratkem času so se Žurajeve kompozicije prebile na najvidnejše koncertne odre in pomembne festivale, v izvedbah vrhunskih sestavov kot so New York Philharmonic Orchestra, BBC Scottish Symphony Orchestra, Ensemble Modern, Klangforum Wien, Ensemble Intercontemporain in RIAS Kammerchor.

Koncertno sezono 2020/21 je Vito Žuraj začel z velikim uspehom, in sicer s skladbo *Begehren – zersplittert*, koncertom za harfo in godala, pri katerem je 12 najvišjih strun harfe mikrotonalno preuglašeni. Praizvedbo v Kölnski filharmoniji sta igrala harfistka Marion Ravot in Münchener Kammerorchester. Zatem je skladba pod francoskim naslovom *Désir – éclaté* zazvenela še na festivalu Nouveaux horizons v Aix-en-Provence. Marca 2021 bodo Jean-Guihen Queyras in Konzerthausorchester Berlin pod vodstvom Juraja Valčuhe krstili Žurajev Koncert za violončelo in orkester.

Vito Žuraj je študiral kompozicijo pri Marku Mihevcu na ljubljanski Akademiji za glasbo ter se naknadno izpopolnjeval še v Nemčiji, in sicer pri Lotharju Voigtländerju v Dresdnu ter Wolfgangu Rihmu v Karlsruheu. Izkušnje z elektronsko glasbo, ki jih je nabral za časa študija glasbene informatike pri Thomasu A. Trogeju v Karlsruheu in tudi pri umetniških projektih v tamkajšnjem umetniškem centru ZKM, v Experimentalstudio des SWR v Freiburgu in na IRCAM-u v Parizu, mu ne pomagajo obogatiti le lastne glasbe: od leta 2015 naprej Vito Žuraj poučuje kompozicijo in glasbeno teorijo na ljubljanski Akademiji za glasbo, kjer je tudi vodja studia za elektronsko glasbo. Od leta 2008 naprej honorarno poučuje tudi na Visoki šoli za glasbo Karlsruhe.

Vito Žuraj je kot strasten tenisač uspel prenesti vtise iz te športne aktivnosti v zdaj že obsežno vrsto skladb z naslovi, povezanimi s teniško terminologijo. Med njimi je leta 2011 ustvarjena kompozicija *Changeover* za instrumentalne skupine in orkester, ki so jo krstili Ensemble Modern in hr-Sinfonieorchester pod taktirko Johannesesa Kalitzkeja, ki je skladbo leta 2015 izvedel tudi s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija v Cankarjevem domu. Vito Žuraj že več kot 10 let intenzivno sodeluje s frankfurtskim sestavom za sodobno glasbo Ensemble Modern, ki je praizvedel številna njegova dela kot so *The Voice of Battaros* (2020), *Runaround* (2014), *Überrall* (2013), *Restrung* (2012), *Warm-up* (2012) in *Top Spin* (2011) ter mu je leta 2017 posvetil tudi portretni koncert v otvoritveni sezoni Elbphilharmonie v Hamburgu, kjer je NDR Elbphilharmonie Orchester v istem letu krstil tudi njegovo simfonično delo *Stand up!*.

Tudi številni drugi sestavi in orkestri redno programirajo glasbo Vita Žuraja. Med drugimi je dunajski sestav za sodobno glasbo Klangforum Wien leta 2013 ustvarjeno skladbo *Fired-up* izvedel na koncertih v Milanu, Parizu in na Dunaju. Polscensko delo *Insideout* je berlinski sestav Scharoun Ensemble pod vodstvom Mathiasa Pintscherja leta 2013 izvedel v okviru Salzburškega festivala. Le-ta dirigent je skladbo leta 2014 izvedel še z New York Philharmonic ter leta 2016 s pariškim sestavom Ensemble intercontemporain, ki je med drugim izvedel tudi Žurajevi deli *Ubuquité* in *Contour*. Žurajevo prvo operno delo *Orlandov grad* je bilo praizvedeno leta 2013 v Theater Bielefeld, v kooperaciji s programom Academy Opera Today od fundacije Deutsche Bank. Leta 2016 je Vito Žuraj dobil naročilo za novo skladbo za veliko zasedbo dveh orkestrrov in dveh dirigentov, *i-Formation*, ki je bila praizvedena na slovesnosti ob praznovanju 30. obletnice ustanovitve Kölnske filharmonije. Izvajalci so bili WDR Sinfonieorchester pod taktirko dirigenta Jukka-Pekka Sarasteja ter Gürzenich-Orchester Köln, ki ga je vodil François-Xavier Roth. K odmevnim praizvedbam zadnjih koncertnih sezon sodijo še *Drive*, koncert za tolkala in orkester, ter ansambelska kompozicija *Tension*, napisana po naročilu festivala Wittener Tage für Neue Kammermusik, kjer jo je izvedel Klangforum Wien

pod taktirko Emilia Pomárica in kasneje pod vodstvom Petra Rundla še na Dunaju. Skladbo je kasneje v repertoar vzel tudi angleški sestav The Birmingham Contemporary Music Group. Leta 2018 je London Philharmonia Orchestra Vito Žuraju posvetil portretni koncert v sloviti Royal Festival Hall, kjer je med drugim zazvenela tudi angleška različica njegove skladbe *Ubuquity* s slovensko sopranistko Niko Gorič v solistični vlogi.

V koncertni sezoni 2018/2019 so Žurajeve praižvedbe prestopile meja klasične glasbe ter posegle tudi na področje alkemije ter kulinarike. Za SWR Vokalensemble in SWR Symphonieorchester je nastala skladba *Alkemist (Der Verwandler)*, na libreto Aleša Štegerja, ki obravnava ustvarjanje alkemista Johhana Friedricha Böttgerja, izumitelja evropskega porcelana. Skladba je bila praižvedena v okviru Festivala Eclat 2019 v Stuttgartu in v sodelovanju z najstarejšo evropsko manufakturo porcelana v nemškem Meissenu, kjer je pred tremi stoletji deloval omenjeni alkemist, so na koncertu zazveneli zvonovi in drugi instrumenti iz porcelana. Skladba *Hors d'oeuvre* za kuharja-performerja in orkester tematizira rituale pri kuhanju in je bila praižvedena junija 2019 z WDR Sinfonieorchester pod vodstvom Petra Rundla. Solist je bil Daniel Gotschlich, kölnski šef kuhar z dvema Michelinovima zvezdicama, sicer tudi tolkalec, ki bo skladbo s Slovensko filharmonijo izvedel tudi v okviru Slovenskih glasbenih dnevov aprila 2021.

Leta 2016 je Vito Žuraj prejel skladateljsko nagrado Claudia Abbada, ki jo podeljuje Karajanova akademija Berlinskih filharmonikov; za to priložnost napisana kompozicija *Alavó* je bila leta 2017 praižvedena na turneji v Berlinu, Parizu und Lucernu, leta 2019 jo izvedla tudi Slovenska filharmonija. Vito Žuraj je bil leta 2012 prejemnik skladateljske nagrade mesta Stuttgart ter nagrade Prešernovega sklada leta 2015. Leta 2014 je bil rezidenčni umetnik v nemški akademiji Villa Massimo v Rimu ter berlinski Akademiji umetnosti, v letih 2020/2021 pa rezidenčni umetnik v bavarski umetniški hiši Villa Concordia v Bambergu. Leta 2019 je nemška ministrica za kulturo prof. Monika Grütters Vita Žuraja imenovala v tričlansko komisijo za podelitev nemških državnih umetniških rezidenc v Italiji in Franciji.

Posnetki avtorskih glasbenih kompozicij Vita Žuraja so izšli med drugim pri založbah Capriccio, Neos in RTV ZKP. Leta 2015 je izšla njegova portretna zgoščenka z Ensemble Modern pri založbi Wergo, v sodelovanju z Deutscher Musikrat.

Sezona 2020/2021

Prosimo, da se ta življenjepis natisne brez sprememb. Krčenje in spremembe v besedilu so dovoljene samo s soglasjem managementa.